

Nr 173

Utlåtande i anledning av motioner om de gemensamma samlingarna i gymnasiet och fackskolan.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 28 av herr Svenungsson och II: 34 av herr Hedin har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att kompletterande anvisningar jämte föreskrifter om innehåll och utformning av gemensamma samlingar i gymnasiet och fackskolan utfärdas.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna från *skolöverstyrelsen* som anfört följande.

Skolstadgan 11 kap. 23 § lägger beslut om gemensam samling hos rektor. Som riktpunkt för rektors beslut gäller de anvisningar som ges i läroplanerna för gymnasium och fackskola.

Anvisningarna anger motiven för samlingarna samt föreskrifter om frekvens, inplacering i arbetsordning, innehåll och utformning. Det i motionen citerade uttrycket hänför sig till samlingarnas frekvens. Det heter i anvisningarna: »Sådana samlingar bör förekomma vid 1—2 tillfällen per vecka».

Utformningen av denna anvisning har skett mot bakgrund av det förhållandet att tillgången på samlingslokaler varierar från ort till ort samt att behov kan föreligga av ett större antal samlingar under en period medan de förekommer mindre ofta under en annan. Utformningen ansluter också till uttalandet i särskilda utskottets utlåtande 1964: 1. Att ersätta »bör» med »skall» skulle enligt SÖ:s mening leda till en stelhet i tillämpningen som inte beaktar skolårets rytm eller lokala variationer i förutsättningarna för verksamheten.

Beträffande utformning och innehåll ger anvisningarna, som motionen framhåller, vissa inskränkningar vid samlingar som berör etiska och religiösa frågor. »Om samlingarna berör t. ex. etiska och religiösa frågor skall inslag av kännelsekaraktär inte förekomma». Denna formulering går tillbaka på uttalandena vid riksdagsbehandlingen (Riksdagens protokoll, AK 1964: 40) och motiveras av att riksdagen då uttalade att samlingarna skulle vara obligatoriska och befrielse inte medges elever från deltagande i gemensam samling.

Skolöverstyrelsen ställer sig tveksam till att i anvisningarna ge mer detaljerade föreskrifter för samlingarnas innehåll och utformning. De måste i stor utsträckning få bestämmas av lokala behov, händelser och traditioner. De måste även anpassas till skolenhetens storlek och utformning. Mer ingående anvisningar skulle i många fall te sig svåra att tillämpa lokalt och därmed skulle respekten för anvisningarnas anda och innehåll minska.

Då skolöverstyrelsen dessutom för närvarande har till uppgift att utarbeta

anvisningar för gymnasiet (mellanskolans) läroplan fr. o. m. 1971 skulle det vara mindre lämpligt ur arbetssynpunkt att nu bryta ut frågan om gemensamma samlingars utformning. Skulle behov av ytterligare anvisningar bli angelägna bör de i så fall övervägas i samband med den nya läroplanen.

Utskottet. Vad först angår motionärernas uppfattning att de gemensamma samlingarna i gymnasiet och fackskolan tenderar att helt försvinna har de svar, som utskottet vid en underhandsförfrågan härom erhållit i skolöverstyrelsen, inte givit belägg för riktigheten härav. Utskottet som inte ifrågasätter någon ändring av den ståndpunkt beträffande de gemensamma samlingarna som intogs av 1964 års riksdag förutsätter emellertid att överstyrelsen följer utvecklingen på området. Vad beträffar samlingarnas innehåll och utformning torde behovet av föreskrifter och anvisningar komma att övervägas i samband med pågående arbete inom överstyrelsen med anvisningar för den gymnasiala skolans läroplan från och med 1971, och utskottet anser sig därför inte ha anledning föreslå riksdagen att göra den av motionärerna önskade framställningen till Kungl. Maj:t. Utskottet avstyrker alltså motionerna och hemställer

att riksdagen avslår motionerna I: 28 och II: 34.

Stockholm den 2 december 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 174, dock att herr Nordstrandh (m) deltagit i stället för fru Sundberg (m).

Reservationer

1. av herr Wallmark (m)
2. av herr Westberg i Ljusdal (fp).